

но неопредѣленно-то продълженіе на време-то, може да служи за мѣрка на време-то. За това, небесния-тъ екваторъ, е твърдѣ годенъ за тѣзи цѣль: защото-то, въ време-то на денонощно-то обръщаніе на небе-то, въ равны времена равны части отъ екватора минуватъ прѣзь меридіана. Единственна-та трудность е да са опредѣли количество-то на тѣзи части въ извѣстны временны мѣждины. Часовникъ-тъ ни показва точно това количество; защото-то, кога-то е нагласенъ по звѣздно-то време (кое-то лесно става), тогасъ часовна-та стрѣла са движе еднакво скоро съ екватора, като обыкаля единъ пѣтъ по часовния кръгъ въ сѣщо-то време, кога-то екватора са обърне такожде единъ пѣтъ по слѣдствие на земно-то обръщаніе. Сѣщо-то е справедливо и за по-малкы-тъ кръгове на денонощно-то обръщаніе; тѣ всички са обръщатъ съ сѣща-та скоростъ както и екватора, и всяка звѣзда, расположена дѣ годѣ между екватора и полюса, ще са движе по своя денонощнъ кръгъ заедно съ часовника, сѣщо тѣй, както бы са движала ако да са намѣрваше на самыя екваторъ. За това, ако забѣлимъ междина-та на време-то между преминуваніе-то на нѣкои двѣ звѣзды прѣзь меридіана, то ще каже, че ный измѣрвамы число-то на градусы-тѣ, съ кое-то тѣзи звѣзды отстоятъ една отъ друга по право изгрѣваніе. Отъ тука ный виждамы, колко лесно са мѣрятъ джгы-тѣ на право-то изгрѣваніе: полуденна-та трѣба показва, кога звѣзда-та са намѣрва на меридіана; часовникъ-тъ показва, колко време са е изминало, отъ какъ точка-та на пролѣтно-то равенство и пресѣкла меридіана; а това време, обрѣнато въ градусы, е право-то изгрѣваніе на звѣзда-та. Сѣщо тѣй часовника дава разность-та на правы-тѣ изгрѣванія на нѣкои двѣ тѣла, просто като показва разность-та въ време между тѣхны-тѣ періоды, на преминуваніе-то прѣзь меридіана. Сѣщо тѣй лесно може да са опредѣли **склоненіе-то** на едно тѣло, кога-то са намѣрва на меридіана. Склоненіе наричатъ разстояніе-то на едно небесно тѣло отъ екватора: точно тѣй както широчина-та на едно мѣсто на земна-та повърхность. Ако въ време-то, кога-то една звѣзда минува прѣзь меридіана, именно въ сѣщия-тъ моментъ, кога-то тя прѣсича полуденна-та жица на телескопа, ный земемъ разстояніе-то ѳ отъ сѣверныя полюсъ (кое-то става лесно, защото-то положеніе-то на полюса е винагы извѣстно, понеже то е равно на широчина-та на место-то), и извадимъ това разстояніе отъ девятдесять градуса, то разность-та ще показва разстояніе-то на звѣзда-та отъ екватора или нейно-то склоненіе. Може да са попыта: защо ния избрахмы този косвенъ способъ за опредѣленіе на склоненіе-то? Защо ный не опредѣлихмы направо разстояніе-то на звѣзда-та отъ екватора? Азъ отговарямъ, че много по-лесно може да са насочи единъ инструментъ къмъ Сѣверныя полюсъ и да са опредѣли точно положеніе-то му (на полюса), а слѣдователно и да са измѣри какво да е разстояніе отъ него по меридіана; — отъ колко-то направо да са произведе едно измѣреніе отъ екватора; защото-то нѣма нищо, кое-то да показва положеніе-то на екватора. Като опредѣлихмы по този начинъ положеніе-то на едно небесно тѣло относительно два голѣмы кръга, кои-то са прѣсичатъ подъ правъ ѳгълъ, както въ настоящия случай, т. е. като знаимы разстояніе-то на тѣло-то отъ екватора и отъ равноденственна-та колюра, или отъ този меридіанъ, кой-то минува прѣзь точка-та на пролѣтно-то равенство, то ный знаимы не-